

[Formanden.]

- 1) *Valg af 16 medlemmer til det i folkeforsikringslovens § 6, stk. 3, omhandlede udvalg angående indtægts- og formuegrænsen for medlemsskab af en statsanerkendt sygekasse.*
- 2) *Tredie behandling af:*
Forslag til lov om omsætningsafgift af chokolade- og sukkervarer m. m.
- 3) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab.
- 4) *Første behandling af:*
Forslag til lov for Færøerne om vaccination mod difteri og stivkrampe.
- 5) *Første behandling af:*
Forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov nr. 264 af 27. maj 1950 om folkebiblioteker.
- 6) *Første behandling af:*
Forslag til lov om benyttelse af betegnelsen arkitekt.

Mødet hævet kl. 13⁴⁵.

51. møde.

Fredag den 11. februar kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændringer i toldloven m. v. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget vedrørende de i 1945—53 virkende parlamentariske kommissioners beretninger har afgivet betænkning og indstilling. Eksemplarer vil blive omdelt.

Jeg vil finde det mest hensigtsmæssigt og stiller forslag om, at udvalgets indstilling undergives een behandling efter reglerne for lovforslags anden behandling.

Dette forslag om behandlingsmåden vil blive sat på dagsordenen for et senere møde.

Fra revisionsrådet for Kongeriget Danmarks Hypotekbank er modtaget beretning om bankens årsregnskab for regnskabsåret 1953—54.

Folketingsmand Aksel Møller, der på grund af sygdom ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 1 måned, har i skrivelse af dags dato anmodet om, at der må blive tilstået ham orlov, og om, at hans stedfortræder må blive indkaldt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 16 medlemmer til det i folkeforsikringslovens § 6, stk. 3, omhandlede udvalg angående indtægts- og formuegrænsen for medlemsskab af en statsanerkendt sygekasse. (Jfr. tidenden sp. 1931).

Valgt blev: Fhv. landstingsmand *Hans Hansen (Usserød)*, folketingsmand *Poul Hansen (Svendborg)*, folketingsmand *Mørk*, fhv. folketingsmand *Qvist Hansen*, fhv. folketingsmand *Th. Poulsen*, landsformand *Ernst Larsen*, folketingsmand *Andreas Hansen*, folketingsmand *Kjældgaard*, folketingsmand *Søren Andersen*, folketingsmand *Heick*, folketingsmand *Krogh*, folketingsmand *Ladefoged*, folketingsmand *Jørgen Jørgensen (Ullerup)*, folketingsmand *Poul Sørensen*, medlem af folketinget *Erna Sørensen* og folketingsmand *Svend Jørgensen*.

Den næste sag var:

Tredie behandling af forslag til lov om omsætningsafgift af chokolade- og sukkervarer m. m.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 1936; udvalgets tillægsbetænkning findes i tillæg B. sp. 161).

Udenfor tillægsbetænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Tholstrup*:

Til § 4.

1) I 1. linie udgår ordene „2 kr. pr. kg og“.

Til § 5.

2) I stk. 1, 5. linie, udgår ordene „med fradrag af vægtafgiften“.

3) I stk. 1, sidste linie, og i stk. 2, sidste linie, ændres „værdiafgiften“ til: „afgiften“.

4) I stk. 3, 7.—8. linie, udgår „, dels“, i 9.—10. linie udgår „, dels af vægtafgiften“, og i næstsidste linie ændres „de“ til: „det“.

Til § 7.

5) Paragraffen udgår.

Til § 10.

6) I stk. 2, næstsidste linie, ændres „Værdiafgiften“ til: „Afgiften“.

Til § 11.

7) I stk. 2, 6. linie, ændres „Værdiafgiften“ til: „Afgiften“.

Til § 14.

8) I stk. 1, næstsidste linie, udgår ordene „afgiftspligtige vægt og“.

Til § 16.

9) I stk. 1, 7. linie, udgår ordene „og vægt“.

Til § 20.

10) I sidste linie udgår ordene „samt 6 kr. pr. kg“.

Til § 26.

11) I stk. 2, sidste linie, udgår ordene „og vægt samt om beregning af svind“.

Ændringsforslagene sættes først til forhandling.

Ordføreren (Poul Hansen (Kalundborg)): Udvalget har siden anden behandling holdt et enkelt møde, hvor vi har drøftet de problemer, som det ved anden behandling blev antydnet at udvalget ville tage op. Udvalget har også, som det fremgår af tillægsbetænkningen, modtaget et par deputationer.

Resultatet af udvalgets drøftelser er blevet de tre ændringsforslag, som er optaget i tillægsbetænkningen. Ændringsforslag nr. 1 drejer sig om det såkaldte hul i beskattningen, som der blev talt om ved anden behandling.

Nu har man her fundet en løsning og mener, at der derved, så langt det er menneskeligt muligt, skabes lighed i beskattningsforholdene, uden at der bliver tale om, hvad man kunne kalde, et for nærgående posekiggeri.

Dernæst er der ved ændringsforslagene nr. 2 og 3 stillet forslag om, at den kredittid på afgiften, som branchen har, forlænges med en halv måned. Det er knap så meget, som branchen selv havde ønsket, men ændringen er udtryk for en imødekommenhed, der alene er begrundet i de særlig vanskelige forhold, hvorunder netop denne branche et stykke tid har arbejdet.

Jeg skal på hele udvalgets vegne anbefale disse tre ændringsforslag til vedtagelse.

Samtidig kan jeg sige vedrørende de ændringsforslag, der er stillet af det ærede medlem hr. Tholstrup, ændringsforslag, der, såvidt jeg kan se, kun går ud på, at den såkaldte vægtafgift stryges, at dem må jeg — og jeg må her kunne tale på hele udvalgets vegne — anbefale til forkastelse.

Tholstrup: Jeg kan på min gruppes vegne tiltræde de i betænkningen stillede ændringsforslag og anbefaler samtidig at stemme for de af mig stillede ændringsforslag, idet jeg, som jeg har sagt ved tidligere lejligheder, anser de afgifter, der gælder for chokolade, for at være for høje og ikke mener, at den nedsættelse, der finder sted, vil være tilstrækkelig til at redde fabrikkerne fra den ruin, som de trues af i øjeblikket.

Ændringsforslagene går ud på at stryge den 2 kr.s vægtafgift, som foreslås i § 4, med de deraf følgende ændringer i de øvrige paragraffer og at stryge den afgift på 6 kr. på råvarer, som er omtalt i § 20. Jeg anbefaler som sagt at stemme for disse ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Ændringsforslag nr. 1 udenfor tillægsbetænkningen af *Tholstrup* (se sp. 1989)

forkastedes med 117 stemmer mod 10.

Ændringsforslagene nr. 2—9 udenfor tillægsbetænkningen af *Tholstrup* (se sp. 1989) betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1 udenfor tillægsbetænkningen.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 udenfor tillægsbetænkningen af *Tholstrup* (se sp. 1989)

forkastedes med 118 stemmer mod 12.

Ændringsforslag nr. 11 udenfor tillægsbetænkningen af *Tholstrup* (se sp. 1989) betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 10 udenfor tillægsbetænkningen.

Ændringsforslag nr. 3 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Poul Møller: Jeg kan anbefale det høje ting at stemme for lovforslaget i den skikkelse, det har fået, efter at de ændringsforslag, som er stillet i tillægsbetænkningen, nu er vedtaget. Der er imidlertid en enkelt bestemmelse i lovforslaget, som jeg gerne vil gøre nogle bemærkninger om, idet det kan have en vis betydning, inden lovforslaget endeligt vedtages, at få at vide, hvorledes denne bestemmelse fortolkes fra folketingets side.

Det drejer sig om lovforslagets § 26, stk. 3. I § 26 er det overladt et specielt nævn, hvoraf to medlemmer er dommere, at afgøre tvivlsspørgsmål vedrørende denne lov, og der står i stk. 3, at nævnets afgørelser er endelige. Ved anden behandling havde jeg lejlighed til at gøre nogle bemærkninger om, at vi burde stille os velvilligt overfor en henvendelse fra Grosserer-Societetet om, at domstolene får adgang til at prøve nævnets afgørelser. Det lykkedes imidlertid ikke under udvalgsbehandlingen at opnå enighed om at tage stk. 3 ud, således at det ikke længere i lovforslaget

hed, at nævnets afgørelser var endelige. Jeg mener imidlertid, at efter den nye grundlovs ikrafttræden afskærer en bestemmelse som den, der står i § 26, stk. 3, ikke domstolene fra at påkende spørgsmål i forbindelse med denne lov om omsætningsafgift af chokolade- og sukkervarer.

I den nye grundlovs § 63, stk. 1, hedder det:

„Domstolene er berettigede til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser. Den, der vil rejse sådant spørgsmål, kan dog ikke ved at bringe sagen for domstolene unddrage sig fra foreløbig at efterkomme øvrighedens befaling.“

Hvis man har den opfattelse, at det nævn, der omhandles i § 26, skulle være en forvaltningsdomstol, fordi det hedder, at to af de tre medlemmer skal opfylde betingelserne for at være dommere, vil grundlovens § 63, stk. 2, heller ikke kunne afskære, at disse afgørelser indbringes for domstolene. Det hedder nemlig i grundlovens § 63, stk. 2:

„Påkendelse af spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser kan ved lov henlægges til en eller flere forvaltningsdomstole, hvis afgørelser dog skal kunne prøves ved rigets øverste domstol. De nærmere regler herom fastsættes ved lov.“

Jeg mener, at grundlovens § 63, stk. 2, indeholder en mulighed for, selvom nævnet skulle være en forvaltningsdomstol, at dets afgørelser kan prøves ved domstolene. Jeg har ønsket at gøre denne bemærkning, fordi der ikke i mit partis vedtagelse af § 26, stk. 3, ligger en anerkendelse af, at domstolene ikke kan prøve afgørelser af retlig karakter efter denne lov.

Tholstrup: Selvom retsforbundet ikke har fået sine ændringsforslag vedtaget og ikke har fået lovforslaget forbedret i den grad, som vi ønskede det, anser vi det alligevel for et tilstrækkeligt stort fremskridt til, at vi kan anbefale at stemme for forslaget.

Alfred Bøgh: Også jeg kan på mit partis vegne anbefale, at man stemmer for lovforslaget, som det nu foreligger, idet vi mener, man er nået vidt i henseende til at simplificere administrationen, ligesom der er taget alt muligt hensyn til erhvervene.

[Alfred Bøgh.]

Vedrørende det af det ærede medlem hr. Poul Møller fremdragne spørgsmål er mit parti af den opfattelse, at bestemmelsen i § 26, stk. 3, ikke betyder, at tvivlsspørgsmål ikke kan prøves ved domstolene.

Aage Fogh: På mit partis vegne skal jeg anbefale at stemme for lovforslaget i den udformning, det nu har fået. Vi anser det for et meget stort fremskridt navnlig på det administrative område. Jeg vil gøre den tilføjelse, at jeg stadig er af den opfattelse, at de afgifter, vi tager på disse områder, er meget, meget høje, og det er kun i kraft af den økonomiske situation, vi befinder os i i øjeblikket, at vi stemmer for disse afgifter.

Angående det spørgsmål, det ærede medlem hr. Poul Møller har rejst, anser jeg det i hvert tilfælde for givet, at bestemmelsen om nævnet i henhold til § 26 er en meget stor fordel ved lovens administration. Det er to jurister og en særlig sagkyndig, der skal sidde i nævnet. Skulle det vise sig ved nærmere prøvelse, at det ærede medlem hr. Poul Møllers ønske om at lade § 26, stk. 3, udgå er berettiget, er det klart, at vi ikke vil have noget imod denne ændring, men vi anser den for fuldkommen upåkrævet.

Fuglsang: Dette lovforslag betyder, at et skattebeløb overføres fra een gruppe til en anden, men det betyder i virkeligheden ingen nedsættelse af det samlede provenu, og derfor vil vi undlade at stemme for lovforslaget.

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil gerne takke dem, der har anbefalet at stemme for lovforslaget. Takken gælder særlig det ærede medlem hr. Tholstrup, der trods forkastelsen af de af det ærede medlem stillede ændringsforslag også anbefaler at stemme for forslaget.

Vedrørende de bemærkninger, som det ærede medlem hr. Poul Møller gjorde angående § 26, kan jeg udtale, at såvidt jeg kan skønne, er der ikke tale om, at dette nævnet kan kaldes en forvaltningsdomstol, og hvis det ikke er tilfældet, mener jeg ikke, at de ændringer, der er sket ved den nye grundlov, har nogen relevans til dette spørgsmål. Jeg synes ikke, man kan sige, at bestemmelsen i § 26, stk. 3, er i strid

med grundlovens bestemmelse om, at domstolene kan påkende spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser. Jeg er iøvrigt som jeg har sagt i udvalget, meget villig til at tage hele spørgsmålet op til overvejelse.

Poul Møller: Den højtærede minister har den opfattelse, at nævnet ikke er nogen forvaltningsdomstol. Det er vel i og for sig et fortolkningsspørgsmål, hvad der menes med „forvaltningsdomstol“. Men skulle nævnet ikke være en forvaltningsdomstol, må det efter min opfattelse falde ind under § 63, stk. 1, hvori det hedder:

„Domstolene er berettigede til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser“.

Nævnet er en del af øvrighedsmyndigheden, hvis det ikke er en forvaltningsdomstol. Der gives ikke nogen tredje mulighed. Er det en forvaltningsdomstol, er det ikke en øvrighedsmyndighed; men er det ikke en forvaltningsdomstol, er det en øvrighedsmyndighed, og så må nævnets afgørelser også kunne indbringes for de almindelige domstole; thi selvom lovgivningsmagten fastslår, at nævnets afgørelser skal være endelige, går grundloven forud for loven.

Finansministeren (Kampmann): Det er naturligvis rigtigt, at hvis dette nævnet i sine afgørelser går ud over grænserne for sit myndighedsområde, må dette spørgsmål kunne påkendes ved domstolene, som må afgøre, om det har været tilfældet.

Tholstrup: Da der tilsyneladende er en del uklarhed med hensyn til dette spørgsmål, og da jeg ikke har været medlem af udvalget, har jeg ikke haft lejlighed at se på disse ting, og jeg vil derfor foreslå, at man venter med den endelige afstemning, til en afklaring har fundet sted. Jeg beder derfor om, at tredje behandling bliver afbrudt.

Formanden: Jeg betragter det ærede medlem hr. Tholstrups forslag som gående ud på, at behandlingen afbrydes, og at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling. Der stemmes da om dette forslag.

Det af *Tholstrup* stillede forslag *forkastedes* med 121 stemmer mod 10.

Derefter fortsattes forhandlingen om lovforslaget.

Poul Møller: Når jeg stemte imod det ærede medlem hr. Tholstrups forslag om at afbryde behandlingen, var det, fordi der netop ved den højtærede finansministers udtalelser er tilvejebragt klarhed over, at § 26 ikke kan fortolkes således, at retlige spørgsmål vedrørende øvrighedsmyndighedens grænser og nævnets virksomhed ikke vil kunne indbringes for domstolene. Domstolene vil have den almindelige ret efter grundlovens § 63, således at der for dem også kan indbringes spørgsmål af retlig karakter efter denne lov, og dermed er klarheden tilvejebragt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 127 stemmer; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 715; fremsættelsen findes i tidenden sp. 1950).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov for Færøerne om vaccination mod difteri og stivkrampe.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 717; fremsættelsen findes i tidenden sp. 1951).

Lovforslagene sattes til forhandling.

P. M. Dam: Jeg takker den højtærede indenrigsminister for fremsættelsen af de foreliggende lovforslag og vil gerne benytte

lejligheden til at fremsætte et par bemærkninger om tuberkulosesituationen på Færøerne.

Det at bryde isolationen, at komme ind i levende og frugtbar forbindelse og samkvem med andre mennesker, med den øvrige verden, må af os, der af geografiske og andre grunde har været henvist til at leve for os selv, betragtes som et fremskridt, et gode af allerstørste værdi, som vi har kæmpet og kæmper for. Men som alle goder har også dette haft og har sin revers, sin skyggeside. Jeg tænker i denne forbindelse på alle de sygdomme, som et moderne samfund har at kæmpe med, og som det primitive og isolede samfund for en stor del har været skånet for, men som rammer desto hårdere, når de ved den etablerede forbindelse og samkvemmet med den øvrige verden tilføres og får lov til at spredes iblandt folk, der har levet isoleret, primitivt og enkelt, hvilket som regel vil sige sundt, idet naturen viser sig at være så viseligt indrettet, at den mange gange, hvis man ikke kan sige som regel, på stedet byder befolkningen just den føde, der passer bedst til dens liv.

Tuberkulosen må nærmest betragtes som en af kulturens, det menneskelige samfunds, onde svøber. Alle vegne, hvor den har fået lov til at trænge ind og spredes blandt isolerede folk, har dens hærgen været forfærdelig, jfr. den grønlandske befolknings kamp mod tuberkulosen.

Tuberkulosen eller svindsotten, som man på Færøerne i gamle dage kaldte den, har nok været kendt på Færøerne lige fra landnamstiden, men dens opblussen og forfærdelige raseren af hele bygder på øerne skete først, da samkvemmet, indenlands såvel som med den øvrige verden, i større og større grad forøgedes, og da de dermed følgende nye erhvervsforhold, livsvaner og ændrede ernærings-, bolig- og beklædningsforhold trængte igennem. En overgang var det særlig slemt, f. eks. i min hjembygd.

Det værste ved denne sygdom var den psykologiske virkning, den havde på den syge såvel som på den øvrige befolkning, idet den af tuberkulosen ramte person følte sig som en udstødt og også af mange blev betragtet nærmest som en spedalsk, som man ikke måtte komme i berøring med. Kendskabet til sygdommens helbredelsesmuligheder og mulighederne for begrænsning